

ДЖЕРЕЛА АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ТНК

О.О. Корогодова, к.е.н., доцент

*Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Здійснення прямого іноземного інвестування (ПІІ) представляє процес поступового перенесення підприємницької діяльності компанії за межі країни базування. Таким чином у ПІІ втілюється міжнародний сенс підприємництва транснаціональних корпорацій (ТНК), прагнучих до максимізації власної цільової функції. Функціонально ПІІ забезпечують процес привласнення та керування закордонними виробничими, торговельними та фінансовими об'єктами.

Транснаціональні структури як глобальні відкриті системи орієнтовані водночас на локальні національні моделі економічних систем і на глобальний економічний простір з його системними вимогами до учасників. В цілому обсяги глобальних інвестиційних потоків мають тенденцію до зниження [1]. Саме тому системне дослідження інвестиційних механізмів у сучасному відтворювальному процесі є актуальним.

Ефективне пряме іноземне інвестування для урядів країн перебування дозволяє підтримувати високі темпи економічного зростання. На державному рівні процес ПІІ регулюється формуванням лояльного інвестиційного клімату, що дозволяє залучити приватні капіталовкладення з метою модернізації компаній на мікро- та мезорівнях.

На теперішній час основними джерелами активізації інвестиційної діяльності ТНК є такі:

1. Визначним мотивом ПІІ є використання транснаціональними структурами переваг розпорядження значною масою іноземних ресурсів, як перед компаніями, що проводять власну підприємницьку діяльність в одній країні, так і перед тими компаніями, які вирішують проблему ресурсного забезпечення у іноземних факторах виробництва лише за рахунок експортно-імпортової діяльності [2, с. 53-57]. За даними рейтингу FORBES Global 2000, зазначені компанії із 63 країн разом складають 35 трлн дол. доходу, 2,4 трлн дол. прибутку, 162 трлн дол. активів і мають загальну ринкову вартість в 44 трлн дол. [3].

2. Реальна можливість найбільш раціонального розташування власних підрозділів у інших країнах, або регіонах країн, залежно від діапазонів їхніх національних ринків, вартості факторів виробництва, існуючих фаз циклів ділової активності, перспективності розвитку інфраструктурних чинників, а також складових політико-правової сфери, серед яких суттєвою є політична стабільність.

3. Завдяки значним можливостям транснаціональні структури спроможні акумулювати значні за обсягами капітали в рамках всієї системи ТНК (включаючи отримані від локальних фінансових організацій позикові кошти в країнах перебування іноземних підрозділів) і проводити інвестування у найбільш вигідних для компанії обставинах та у найбільш привабливі регіони [2, с. 53-57]. В Україні потоки прямих іноземних інвестицій часто скеровуються дочірніми компаніями вітчизняних структур [4], тобто має місце репатріація капіталів.

4. Транснаціональні утворення мають можливість швидко отримувати інформацію про динаміку економічної ситуації на фінансових, валютних і товарних ринках у різних країнах. Ця перевага використовується для оперативних дій з руху капіталів у регіони, де можливо максимізувати прибутки найефективнішим шляхом. Як наслідок, фінансові ресурси розподіляються з мінімальними ризиками.

5. Могутні транснаціональні структури користуються глобальними фінансовими ресурсами. В якості джерел фінансування виступають компанії США, Китаю, Німеччини та інших провідних країн базування ТНК, а також фізичні та юридичні особи з країн перебування.

6. Удосконалення організаційної структури, яка є під контролем керівництва ТНК, та забезпечення адміністративної підтримки рішень керівництва у країнах перебування.

7. Транснаціональні компанії мають досить значний досвід міжнародного корпоративного менеджменту (оптимізація процесів виробничо-логістичної діяльності, підтримання високої репутативності компанії, забезпечення соціальної відповідальності) [2, с. 53-57].

Перелік посилань:

1. Sebastian Mallaby. *Globalization Resets [Electronic resource] / FINANCE & DEVELOPMENT, December 2016. – Vol. 53, № 4. – Access mode : <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2016/12/mallaby.htm>*

2. *Транснаціональні корпорації : навч. посіб. / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. О. Корогодова, Т. Є. Моїсеєнко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2016. – 208 с.*

3. Steve Schaefer. *The World's Largest Companies 2016* [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.forbes.com/sites/steveschaefer/2016/05/25/the-worlds-largest-companies-2016/>

4. Ростислав Аверчук. Прямі іноземні інвестиції в Україні: війна і мир [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://voxukraine.org/2017/01/12/investments-in-ukraine-ua/>

ОЦІНКА ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КОРПОРАТИВНИХ АГРОФОРМУВАНЬ

Ю.М. Кривець, к.е.н.

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

В сучасному господарському просторі залучення та впровадження інвестицій більшістю корпоративних суб'єктів господарювання аграрної сфери економіки для свого розвитку супроводжується принаймні двома проявами взаємопов'язаних, але протилежних за змістом, проблем. Перший полягає в тому, що, оцінюючи рівень інвестиційної привабливості корпоративних агроформувань, інвестори вважають недостатньо ефективною реалізацію господарських та бізнесових процесів і, відповідно, інвестиційних проектів для тих із них, де вчасно не виконані або не виконуються відповідні реструктуризаційні процедури. Отже, ними піддаються сумніву ефективність та окупність реалізації в таких корпоративних агроформуваннях реальних інвестиційних проектів і бізнес-планів.

Другий комплекс проблем та ризиків пов'язаний з тим, що значна кількість корпоративних суб'єктів господарювання агросфери недооцінює вплив сучасних реорганізаційних процедур на підвищення їх власної ділової репутації, іміджу, інвестиційної привабливості [1]. Інвестиційна привабливість – це багатопланова характеристика корпоративних аграрних підприємств з позицій перспектив розвитку, обсягів виробництва та можливостей збуту продукції, ефективності використання активів та їх ліквідності, стану платоспроможності і фінансово-економічної стійкості, ділової репутації, конкурентних переваг та конкурентоспроможності. Оцінювання інвестиційної привабливості аграрних підприємств є сполучною ланкою між етапами моніторингу, аналізу та прийняття управлінських рішень про інвестування коштів.

Отже, воно являє собою процес визначення інтегральної характеристики окремих корпоративних структур як об'єктів перспективного інвестування з позицій сталого розвитку, ефективності використання активів, їх ліквідності та цілої низки інших індикаторів. Комплексна оцінка інвестиційної привабливості аграрних акціонерних товариств, корпорацій та холдингів ґрунтуються на аналізі кількох взаємопов'язаних складових. До них відноситься, насамперед, аналіз інвестиційного клімату у національному господарстві в цілому. Це охоплює дослідження динаміки вартості валового національного продукту, рівня зайнятості, інфляції, процентних кредитних ставок, валютного курсу, фіскальної і монетарної політики уряду та їх впливу на діяльність суб'єктів господарювання. Здійснюється оцінка рівня корумпованості та тінізації економіки.

Також йдеться про аналіз інвестиційного клімату регіонів або територій розміщення агрокорпорацій [2, с. 53]. При цьому визначається загальна спеціалізація господарств, наявність транспортно-логістичних мереж, особливості та близькість ринків збуту; характер поселенської мережі й трудоворесурсна забезпеченість; соціальна стабільність, рівень життя населення, криміногенна обстановка та ін.). Аналіз інвестиційної привабливості агросфери передбачає здійснення якісного та кількісного аналізу її розвитку. Він охоплює вивчення виробничих та маркетингових циклів в аграрній економіці, їх індикаторів. Відбувається здійснення класифікації галузей щодо рівня ділової активності, спеціалізації та за стадіями виробництва. Оцінюється стан та динаміка аграрних ринків, експортно-імпорتنі операції тощо.

Нарешті, аналіз інвестиційної привабливості корпоративних агроформувань представляє собою комплексну оцінку ділової репутації, фінансово-економічної стійкості та їх показників. Також йдеться про вивчення рівнів капіталізації, прибутковості, кредитної історії, конкурентоспроможності, ринкових позицій, особливостей виробництва та продукції, наявності обігових коштів, величину статутного капіталу. Це забезпечує розуміння інвестиційних та бізнесових ідей власників та менеджменту агрокорпорацій.

Отже, інвестиційна привабливість корпоративних формувань має вирішальне значення в активізації інвестиційних процесів в аграрній сфері економіки [3, с. 196]. В умовах обмеженості бюджетних коштів, власних фінансових джерел та гострої конкуренції між аграрними підприємствами за одержання ресурсів, насамперед, фінансових, на перший план виходить питання про ство-